

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 12 (2289) 2003 m. birželio mėn. 11 d.

Eina 46-tus metus

Melbourne

Šventosios Dvasios atsiuntimas

Apaštalai, kartu su Marija susirinkę Vakarienybų, laukė, nesiliovė prašę Šventosios Dvasios atėjimo, nors šis nelauktas delsimas turėjo būti sunkus jų tikėjimo bandymas. Tiesa, kartu su jais buvo Jėzaus Motina... Kas gi galėjo abejoti Jos akivaizdoje? Tai Ji juos patraukė paskui save. Reikia visuomet būti su Marija - koks saugumas! Ir tuo tikslu jungtis su Ja visose savo maldose... Bendrai kalbant, reikia gyventi su Ja, kaip gyvenu (kaip noriu gyventi) su Jėzumi.

Ir staiga pasigirsta didelis ūžimas, tartum galingo vėjo! Tai ateina Dvasia. Dvasia reiškia dvelkimą, reiškia vėją. Ne veltui Dievas pasinaudoja vėjo simboliu, kad prabiltų į mane. Jis ragina mane pasinaudoti vėjo sąvoka, kad mąstyčiau apie Šventąją Dvasią. Pabandyčiau!

Vėjas - tai oro judėjimas, parodantis jo buvimą. Ir man

atrodo, kad Dievas tokiu būdu man leidžia suprasti, kad kaip negaliu gyventi be oro, taip pat negaliu antgamtiškai bręsti nesiremdamas Šventąja Dvasia. Gyvenimas yra vidinis procesas, bet jis būtina reikalingas išorinio stimulo. Be kvėpavimo nei žmogus, nei augalas negalėtų gyventi. Kai plaučiai blogai funkcionuoja, žmogus dūsta. Kokia beprotėybė būtų galvoti, kad antgamtiniam gyvenimui užtenks mano paties jėgų; gana tik panorėti būti geram - tartum dvasinio gyvenimo augimo paslaptis glūdėtų manyje! Ne, Šventosios Dvasios atsiuntimo simbolika pabrėžia malonės būtinumą. Dvasinio gyvenimo pagrindinis postulatas - gyventi malonės atmosferoje.

Vėjas įsikverbia visur, oras praeina pro visus plyšius

lengviau negu vanduo. Taip kaip esame apsupti oro, taip esame apgaubti Dvasios. Dievas nėra kažkur toli: Jame mes gyvename, judame ir esame. Kaip gera yra mąstyti apie Šventąją Dvasią, t.y. apie malonę, per kurią esame nuolatiniame kontakte su Juo; apie Šventąją dvasią kaip šaltinį, iš kurio trykšta mūsų gyvybė. Kad pasisemtum malonės į savo dvasios plaučius, nereikia jos ieškoti dedant daug pastangų, užtenka tik atverti sielą.

Malonė mus supa iš visų pusių ir pasinaudoja įvairiausiais įvykiais, kad mus pripildytų. Sutrukdyti malonei įsiveržti į mus - tai gyventi blogai, prarasti kvėpavimą, uždusti trūkstant oro. Sielos plaučiai - tai širdies malda (dešinysis plautis, stipresnis) ir darbų malda (kairysis). Aš turiu stebėti, kad dirbtų abu mano

plaučiai, kad įkvėpčiau į save, kiek tik pajėgiu, malonės; kad pasinaudočiau kiekvienu įvykiu ir pasisemčiau iš jo tiek malonės, kiek jame yra man sudėta. Taigi svarbus yra susijungimas su Dievu mintimis (širdies malda) ir susijungimas su Dievu per Jam aukojamus darbus (darbų malda).

Mano Tėve, kuris panorėjai, kad mes bendradarbiautume net ir su tomis malonėmis, kurias tu norėsi mums siųsti, kuris troškai, kad maldautume Tave to, ką pats labiausiai norėjai mums suteikti, neleisk, kad taip apsuptas malonės, būčiau jai uždaras, atstumčiau ją! Kad niekuomet nepraziopsčiau jokios malonės, kokią tik duosi!

Prancūzų teologas Auguste Valansin

Kelias, Tiesa ir Gyvenimas

Evangelijos tiesą, kad Jėzus Kristus yra mūsų "kelias, tiesa ir gyvenimas" (Jn 14, 6), mums, krikščionims, labai svarbu gerai suprasti ir įsisąmoninti. Jėzus yra kelias, kuriuo turime eiti, Jėzus yra tiesa, kuria turime vadovautis, Jėzus yra gyvenimas, kuriame dalyvauti esame pakviesti. Kad tai taptų tikrove, būtina Jėzų susitikti, su juo susipažinti, visam gyvenimui tapti tokiems artimiems, kaip geriausiems bičiuliams.

Su dėkingumu Dievui, džiaugiamės atgauta Tėvynės laisve,

sykiu ir galimybe būti laisvais žmonėmis, kurti žmoniškesnį ir teisingesnį pasaulį, nekludomai išpažinti ir skelbti mūsų krikščioniškąjį tikėjimą. Vis daugiau tikinčiųjų mirties kultūros atkvaizdoje suvokia būtinumą tapti gyvo, sąmoningo tikėjimo žmonėmis ir tokiu būdu nešti Gerosios Naujienos šviesą mūsų laikams.

Bręsti tikėjimu, skleisti Evangelijos šviesą ir lydėti Kristų asmeniniu gyvenimu yra pašaukti visi krikščionys. Ypatinga pareiga

ir užduotis tenka kunigams, vienuoliams, šeimos tėvams, tikybos mokytojams, katechetams. Noriu padėkoti visiems, kurie per šiuos atgautos laisvės metus pasiaukodami nešė ir neša Kristaus šviesą.

Dėkoju broliams kunigams ir vienuoliams, kurie evangelinės tiesos skelbimą ir tikėjimo brandą suvokia kaip sekimo Kristumi dalį, kurie su apaštalų Pauliumi gali paskayti: "Kas aš skelbiu Evangeliją, tai neturiu pagrindo girtis, nes tai mano būtina prievolė, ir vargas man, jei neskelbčiau Evangelijos!" (1Kor 9,16).

* Mažoji Liturgija * Švč. Kristaus Kūnas ir Kraujas

O mylimoji paslaptie!
"Aš esu gyvoji duona,
nužengusi iš dangaus, - sako
Viešpats. - Kas valgys tą duoną,
gyvens per amžius."
(Posm. prieš Evangeliją - Jn 6,51)

- Ateikit! Valgykit ir gerkit...
Malonės jūroj pasinerkit! -
Kviete! savuosius,
Atpirkėjau,
Krauju ir Kūnu maitinai
ir troškai būti amžinai
Visiems - Gyvenimo šaltinis...
Ir aš tais žodžiais įtikėjau,
ir milijonai -
minių minios!...

Per ilgus amžius neišsekęs,
kasdien kartojasi stebuklas:
Tik Duoną - vyną mato akys,
bet pro šį apvalkalą kuklų, -
kai su tikėjimu žvelgiu, -
aš Gyvą Viešpatį regiu!
Kančios siaubingos atminimą,
Jo mirtį ir prisikėlimą...
- O Mylimoji Paslaptie!
Tirpdyk viltim nusiminimą!

Kai Tabernakulo pavėsy
Su savo kryžium aš stovėsiu,
kalbės man
MEILĖS PASLAPTIS:
stipresnė meilė nei mirtis!
TAU savo sopulį išliesiu,
Ir jau kelias - keliausim dviese...
O Mylimoji Paslaptie!
Tau degs ir plaks širdis
manoji,
jai žemėj dangų dovanoji!—

Šventoji Duona Angelų...
Bet... angelai jos neragavo!
Tai Valgis - Gėrimas žmonių,
silpnųjų žemės tremtinių,
visų, kas tiki, - mano, tavo!
Ateik ir valgyk! - Ir mylėsi...
Su JUO - pasaulį nugalėsi,
per amžių amžius
danguj Jį garbinti galėsi...

O Mylimoji Paslaptie,
Gyvybe mano ir Viltie!
...Glaudžiūosi prie Tavęs Paties...
Ką dar daugiau man,
Meile, duosi?—

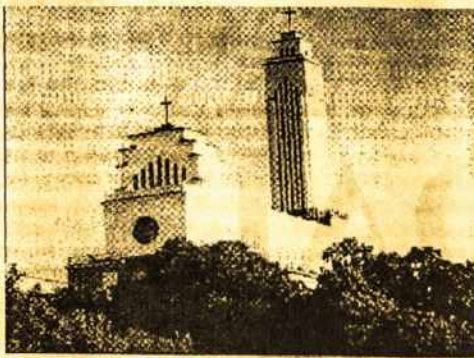
LACRIMA

Noriu pasidžiaugti tikybos mokytojų, katechetų pasiaukojamu darbu. Pedagogas, deja, ne visada mato apčiuopiamus savo darbo vaisius. Mieli tikybos mokytojai, Bažnyčioje jūsų užduotis labai svarbi. Jūsų nuoširdus darbas tikrai "duos vaisių laikui atėjus" (plg. Ps 1, 3). Noriu palinkėti, kad jūsų širdimi Kristus mylėtų vaikus, kad savo tikėjimu jūs būtumėte vaikams krikščioniško gyvenimo pavyzdys.

Su ypatingu rūpesčiu ir viltimi kreipiuosi į jus, mieli tėvai. Vaikus iš Dievo jūs gavote kaip brangią dovaną. Krikšto sakramentu jie tapo krikščionimis, Dievo vaikais, Kristaus Bažnyčios nariais. Jūsų pareiga juos tokius išauklėti. Tėvai gali neperduoti vaikams didelių materialinių vertybių, neturėti galimybės suteikti (Nukelta į 2-trą psl.)

Prisikelkime Prisikėlimo šventovę

Išniekinta ir suniokota Paminklinė Prisikėlimo šventovė Kaune buvo gražinta (1990 m.) tikintiesiems. Prasidėjo atstatymo darbai. Tačiau dėl lėšų stygiaus (negaunant paramos iš valstybės) kelerius metus darbai buvo beveik sustoję (buvo vykdomi tik kai kurie darbai už aukotojų lėšas). Pastaraisiais metais, gavus iš valstybės nors ir nežymią finansinę paramą, atstatymo darbai suaktyvėjo. Jau atlikti šie darbai: išgriautos ir pašalintos buvusios viduje gelžbetoninės konstrukcijos, sutvirtintas (iš vidaus) ir nutinkuotas iš išorės bokštas, nutinkuota viršutinė šventovės (centrinės navos)

Taip dabar atrodo Lietuvos Prisikėlimo šventovė Kaune, laukianti intensyvesnių atstatymo darbų.

Ant Prisikėlimo šventovės (Kaune) stogo terasos koplyčia žuvusiems kovose už Lietuvos laisvę.

dalis ir kita. Iki 2001 m. pabaigos atliktų darbų apimtis jau viršijo 7 mln. Lt., iš kurių 3.5 mln. Lt. skyrė valstybė, kitą dalį sudaro žmonių aukos.

Praejo daugiau kaip dešimt metų nuo šventovės atstatymo pradžios. Tačiau tenka apgailėtis, kad, nepaisant atstatymo komiteto pastangų, 2002 m. Lietuvos valstybės biudžete nėra numatytas finansavimas šios šventovės atstatymui. Šiuo metu įsiskolinimas statybinėms organizacijoms už atliktus dar 2001 metais darbus viršija 250,000 Lt. Nutraukus valstybės paramą, sunyks ir tai, kas jau padaryta. Mus labai stebina ir kai kurių dabartinės valdžios aukštų pareigūnų požiūris į šį Nepriklausomybės simbolį, priskiriantis jį eilinei šventovei, kai tuo tarpu šios šventovės didingumas ir svarba yra daugiaplanė: istorine, tautine, architektūrine ir dvasine prasmėmis. Dėl savo unikalumo, geografinės padėties, erdvės, išplanavimo ir gerų akustinių savybių (1000 sėdimų vietų, 5000 maldininkų), neabejojame, kad ši šventovė taps vienu iš svarbiausių kultūros židinių, turistų traukos centrų Lietuvoje, kur be sakralinės paskirties renginių galės vykti pasaulinio lygio klasikinės muzikos koncertai, istorinių datų iškilmingi paminėjimai, kiti renginiai. Minėtas galimybes patvirtina ir čia jau surengti koncertai.

Šiuo metu neatidėliotinai

būtina sustabdyti šventovės tolimesnį irimą nuo atmosferinio poveikio, - nutinkuoti apatinę (pagrindinę) šventovės dalį, sutvarkyti stogą. Todėl kreipiamės į Lietuvos visuomenę (verslininkus, pavienius žmones) bei užsienio lietuvių bendrijas prisidėti aukomis atstatant šį Lietuvos Nepriklausomybės simbolį.

Viliamės, jog prikeldami Prisikėlimo šventovę tam tikra prasme padėsime ir mūsų tautai prisikelti dvasiškai, padėsime ir mūsų tautai prisikelti dvasiškai, padėsime labiau vertinti tikrąsias vertybes, pasitikėjimą savimi, tikėjimą ateitimi.

Paminklinės Prisikėlimo šventovės atstatymo komiteto atsisk. sąskaita litais – nr. 10002254880, atsisk. sąskaita valiuta – 100342976 "AB Hansa" banko Kauno regiono skyriuje; banko kodas – 73000.

Paaukoti galima ir paskambinius atitinkamais telefonais (skambinant tik Lietuvos teritorijoje): - paskambinę telefonu 890080019 paaukosite 10 Lt., paskambinę telefonu 890070019 paaukosite 5 Lt.

Pastarosios aukos, patenkančios į šventovės atstatymo komiteto sąskaitą, bus prisumuotos prie Jūsų telefono abonentinio mokesčio. **Iš anksto dėkojame. Prof. Vytautas Nežgada, Paminklinės Prisikėlimo šventovės atstatymo komiteto narys (tel. 8-27/263485)**

Mokslas nustatinėja tikslias biblines datas

Du rumunų astronomai pranešė nustatę tikslų Jėzaus Kristaus nukryžiuoties ir prisikėlimo laiką.

Liviu Mircea ir Tiberiu Oproiu iš Astronomijos observatorijos instituto teigė, kad Jėzus Kristus mirė 33 metais balandžio 3 d., penktadienį, 15 valandą, o prisikėlė balandžio 5 dieną, sekmadienį, 4 val. ryto.

Mokslininkai, pasinaudodami kompiuterio programa, sulyginę Biblijos nuorodas su astronominiais duomenimis.

Naujajame Testamente parašyta, jog Jėzus Kristus mirė po pavasario lygiadienio, dieną po nakties, kai stėjo pilnatis.

Astronominiai duomenys apie 26-35 mūsų eros metais buvusią žvaigždžių padėtį ir Mėnulio fazes rodo, kad per tuos devynerius metus

Manoma, kad Jėzus Kristus buvo nukryžiuotas 33 metų bal. 3-įją.

pirmoji pilnatis po pavasario ekvinokcijos penktadienį stėjo tik du kartus - 30 metų balandžio 7 dieną ir 33 metų balandžio 3 dieną.

Astronomai įsitikinę, kad Jėzus Kristus buvo nukryžiuotas 33 metais, nes tais metais Jeruzalėje tikrai buvo matomas Saulės užtemimas, kaip rašoma Biblijoje. "Lietuvos rytas"

Motina Teresė bus skelbiama Bažnyčios palaimintąja

Mindaugas BUIKA

(Tęsiny iš praeito nr.)

Ši tauta taip pat unikali tuo, kad yra vienintelė Europoje, kurios tikinčiųjų daugumą (beveik 70 proc.) sudaro musulmonai (20 proc.) yra stačiatikiai ir tik 10 proc. - katalikai). Pagaliau galima prisiminti tragišką pastarojo dešimtmečio patirtį Balkanų regione, toje pačioje Makedonijoje, kur etninio ir religinio pagrindo konfliktai tarp albanų ir slavų buvo tapę tikrais karais, pareikalavusiais tarptautinės bendruomenės įsikišimo.

Nelengvas savo tautos istorinis paveldas, matyt, padėjo pamaldžiai merginai suvokti savo gyvenimo uždavinį – tarnystę Dievui ir žmonėms. Sulaukusi 18 metų, A. Bojadžiu įstojo į Loreto Dievo Motinos kongregaciją ir išvyko mokytis į Dubliną (Airija). Po metų su kitomis sesėmis ji buvo išsiųsta misijiniam ir švietėjiškam darbui į Kalkutą. Patyrusi šio didžiausio Indijos miesto nepaprastą daugumos žmonių skurdą ir skausmingas gatvės žmonių kančias bei mirtį nuo išplitusių ligų, ji Romos leidimu 1948 metais paliko savo vienuolyną ir įkūrė naują Meilės misionierių kongregaciją, kurios pirmasis uždavinys buvo palengvinti nelaimingųjų kančias.

Padedant daugelio žmonių finansiniam įnašams ir gausiems

savonoriams, meilės misionierės sugebėjo iš pradžių Kalkutoje, vėliau kituose Indijos miestuose ir pagaliau visuose žemynuose sukurti pasaulinį globos įstaigų tinklą, kur sau namus gali rasti AIDS ligoniai, raupsuotieji, likimo valiai palikti našlaičiai ir seneliai. Motina Teresė, didžiausia gyvybės gynėja, kreipėsi į viso pasaulio moteris, kurios nori daryti abortus, kad nežudytų nekaltų savo kūdikių, geriau juos atiduotų jai. Visame pasaulyje tapusi krikščioniškos artimo meilės simboliu, Motina Teresė 1979 metais buvo apdovanota Nobelio taikos premija, "pripažįstant veiklą, kuria siekiama pagelbėti kenčiančiam žmonijai". Iki šiol beveik visose sociologinėse apklausose, ypač tarp jaunų žmonių, kuriuose siekiama išsiaiškinti sektinis gyvenimo pavyzdžius, pirmoje vietoje įrašytas Motinos Teresės vardas.

(Bus daugiau)

Kelias, Tiesa ir Gyvenimas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kokį nors ypatingą išmokslinimą, tačiau didžiausias tėvų turtas, perduotas vaikams, - tai dora ir gyvas, sąmoningas religinis tikėjimas. Vaiko religingumas turi būti ugdomas nuo ankstyvųjų kūdikystės metų. Taip tėvų religinė patirtis vaikui tampa natūralia savastimi. Vėliau vaiko religingumas bręsta ne tik šeimoje, bet ir religinėje bendruomenėje, parapijoje sekmadieniais švenčiant Eucharistiją, perteikiant Evangelijos tiesas vaikui suprantama kalba. Pradėjus vaikui lankyti mokyklą, tikinti šeima visuomet pasirūpins, kad jis lankytų tikybos pamokas ir jose dar labiau gilintų Dievo pažinimą, ugdytų gyvą, asmeninį ryšį su Juo.

Yra tėvų, kurių asmeninis ryšys su Dievu yra netvirtas. Jiems atrodo, jog pakanka vaikui pora savaičių pavartyti katekizmą, taip "pasirengusiam" eiti pirmosios išpažinties ir šventos Komunijos, ir

neva jie jau atlikę savo pareigą. Toks supratimas iš esmės klaidingas. Vaikui augant ir bręstant per trumpą laiką išmoktos tikėjimo tiesos užsimiršta ir iš religinio tikėjimo lieka vien tik sentimentalus vaikystės prisiminimas, nedarantis jokios įtakos jauno, o vėliau ir subrendusio žmogaus gyvenimui. Tėvai daro didžiulę klaidą, kai vaikus leidžia į tikybos pamokas tik iki tol, kol jie prieina Pirmosios Komunijos, manydami padarę visa, kas reikalinga, vaiko religiniam gyvenimui. Iš tikrųjų žmogaus tikėjimas bręsta ne kelerius metus, bet visą gyvenimą.

Kreipiūosi ir į jus, mieli vaikai, mielas jaunime. Būkite artimi Kristui! Siekite mokslo žinių, tapkite išsilavinusiais, gilios vidinės kultūros žmonėmis. Būdami sąmoningi krikščionys, jūs tikrai būsite laimingi ir daugiausia padarysite gero žmonėms. Tegul Kristus Evangelijos šviesa, spindinti jūsų vėiduose, visiems tampa Dievo artumo ir vilties ženklais. **Arkivysk. S. Tamkevičius**

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė Marija Geštaitienė.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$90 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

GAL GERIAU TAIKA?

dr. Jonas KUNCA, M.D.

Karai su Afganistanu ir Iraku baigiasi ne taip kaip buvo laukta. Afganistane dar nėra šali valdančios valdžios. Atstatymo pažadai tokiais ir liko. Pastatytos tik dvi mokyklos... Žmonės be darbo neturi iš ko pragyventi. Tik dėka JTO taikos karių iki šiol išlaikė Vašingtono pastatytas prezidentas.

Irake dar blogiau. Okupavę kraštą alijantai neįstengia ten įvesti tvarkos ir suorganizuoti bent laikiną administraciją. Susirūpinęs Vašingtonas pakeitė nusiųstą Iraką valdyti gen. Garnerį diplomatu Bremeriu. Bet ir šiam nesisekė. Iki šiol neveikia sanitariniai įrengimai, kurie buvo sugriauti per karą. Panašiai yra ir su vandeniu. Žmonės baigia suvalgyti maisto sutaupas. Darbo nėra. Padėtis katastrofiška. Įniršę irakiečiai pradeda šaudyti į išlaisvintuosius. Visi be išimties sūkaujia, kad nepripažins amerikiečių primestos valdžios, bet patys ją išsirinks. Taigi, Pentagono planai atrodo nueis vėjais.

Bet didžiausia alijantų nesėkmė tai nesuradimas "masinio naikinimo ginklų", dėl kurių buvo pradėtas tas karas. Prez. Bush, min. pirm. Blair ir Australijos min. pirm. Howard

garsiai tvirtino, kad tie ginklai sudaro pavojų visam pasauliui ir dėl to nedelsiant būtina pradėti karą. Pasaulis dabar reikalauja iš jų pasiaiškinti. O jo nėra. Atrodo, kad slaptoji Pentagono tarnyba bus suklastojus informacijas apie tokių ginklų buvimą Irake. Kas nors turėjo tą slaptą tarnybą priversti taip padaryti. Greičiausiai tai baigsis tyrimų komisija. Jei minėti gandai pasitvirtins, Irake amerikiečiai su anglais bene bus pradėję savo garbę ir pasitikėjimą.

Bet tos nesėkmės gali būti ir naudingos. Susirūpinęs JAV prezidentas pradėjo spręsti Palestinos klausimą, kurio sprendimas atidėliojamas jau virš 30 metų. Po laimėto 1967 m. karo su arabais, Izraelis laiko iki šiol okupuotas palestiniečių žemes ir Sirijos Golan aukštumas. Pagal JTO rezolucijas, okupantas privalėjo jas seniai grąžinti. Bet ne tik kad to nepadarė, bet dar pristatė šimtus žydų kolonijų svetimoje teritorijoje, matyt, su tikslu jas nutautinti. Palestiniečiai ėmė priešintis okupantui. Izraelis

atsakė žiauriomis represijomis. Prieita prie savižudžių metodo. Paskutiniu metu žuvo virš 2000 palestiniečių ir virš 700 žydų. Izraelio buldozeriai griaua įtartinų palestiniečių namus, šaudo žmones be jokio teismo, net ir užsieniečius taikos palaikytojus. Vėliau paaiškina, kad nereikia būti pavojingoje vietoje.

Šito konflikto sprendimas yra skubus ne vien dėl palestiniečių. Jis pagimdė teroristus savižudžius. Tokie ir sugriovė Wall gatvės bokštus ir Pentagoną keršydami už JAV politikos šališkumą Izraelio naudai. Be to, nustatė prieš JAV ir vakariečius visą musulmonų pasaulį.

Prez. Bush, atrodo, buvo pažadėjęs arabų šalim ir ES išspręsti Palestinos klausimą po karo su Iraku. Dabar jis paskelbė, kad taip ir padarys. Jordane numatytas jo susitikimas su Šaronu ir palestiniečių nauju min. pirmininku. Derybos nebus lengvos dėl minėtų žydų kolonijų okupuotoje teritorijoje ir dėl

abiejų pusių noro turėti savo sostinę Jeruzalėje. Bet rytinėje miesto dalyje gyvena beveik tik arabai. Ten stovi jų istorinė šventovė. Bent ta miesto dalis turėtų jiems būti sugrąžinta. Sunkiau spręsti išvytų palestiniečių grįžimo problemą. Izraelis bijo leisti grįžti 3,5 milijonų palestiniečių į jų tėvynę, nes tada Izraelyje nebūtų egzistenciją užtikrinančios žydų daugumos. Dėl to gal siūlys Izraelio pastatytas žydų kolonijas okupuotoje teritorijoje kaip kompensaciją už neįsileidimą palestiniečių pabėgėlių.

Taikus Palestinos konflikto išsprendimas tikrai prisidėtų prie terorizmo ir antiamerikietiško sumažėjimo. Pakiltų JAV prestižas. Pranyktų iširimo pavojus JTO ir NATO. Jis geriau norėtų įgyvendinti "didžiojo Izraelio" svajonę. O Vašingtonas j tai atsižvelgia dėl stiprios lobistų įtakos JAV. Iš kitos pusės artėja JAV prezidento rinkimai. Po nesėkmingų karų ir dėl ekonominės krizės prez. Bush reikalinga kokia nors pergalė. Palestinos konflikto išsprendimas padidintų jo galimybes laimėti antrą kadenciją.

Keli pamąstymai apie grėsmę keliantį precedentą

Edmundas SIMANAITIS

Žemdirbių drastiškos akcijos blokuoti tarptautines magistras išryškino keletą aktualių problemų. Blokada pažeidžia daugelio kitų bendrapiliečių gyvybinius interesus. Kuriama iš esmės ydinga regimybė, kad kenkiant kitiems ir šantažuojant Vyriausybę galima šį tą laimėti.

Išryškėjo, kad aukščiausiojo rango valstybės pareigūnai neįvertino padėties ir grėsmė pavorio pavojumi. Iki šiol nerasta priimtino sprendimo. Negebėjimas ar delsimas spręsti teisėtus (bet tik teisėtus!) žemdirbių reikalavimus ir kaitinimas aistrų imtis destruktivių veiksmų gali sukelti ne tik socialinių neramumų, bet ir politinį nestabilumą šalyje. Savo ruožtu, tai itin žalinga – kuriamas Lietuvos, kaip politiška nepatikimos ir neveiksmingos valstybės, įvaizdis. Nesunku nuspėti, kokioms vietinėms struktūroms ar Smolnui (?) labiausiai tokių akcijų reikia ir ko tuo siekiama.

Vyriausybės reketą organizavo Žemės ūkio rūmai. Tai jau ne nauja, ne pirmą kartą rengiama akcija, kai išdo pinigais penima organizacija pjauna šaką ant kurios sėdi ir jai niekas neatsitinka. Tai jau pasikartojantis galvosūkis teisėtvarkai ir iššūkis Vyriausybei.

Žemdirbiams per mažai mokama už pieną. Parama žemės ūkiui – nėra jokia naujiena nei Vakaruose, nei Lietuvoje. Bet ŽŪR ignoravo Valstybės strateginės raidos planą ir Lietuvos politinių partijų nacionalinį susitarimą. O šiuose dokumentuose rašoma apie žemės ūkio pertvarkymo kryptis. Taip pat gerai žinoma, kad nėra jokios kitos

išeities – tik persitvarkymas. Kodėl užuot ėmusis ūkio reorganizacijos, griebiamasi kenkimo bendrapiliečiams ir reketavimo? Be to, ir Europos Sąjungos parama bus teikiama ne magistralių blokuotojams, o gebantiems persiorganizuoti.

Pieno perdirbėjai susišluoja sau lokio dalį lėšų už primelžtą pieną. Bet kodėl nėra viena pieninė nebuvo apjuosta traktorių, kombainų ir mėšlo kratytuvų žiedu? Ir kas nutiko, kad žemdirbiai iki šiol nenori turėti savo pienuių? Rinkos ekonomikos sąlygomis tai būtų teisingas ir radikalus žingsnis. Juk Pirmosios Respublikos metais kooperacijos klausimas buvo idealiai išspręstas. Verta prisiminti "Pienocentro" patirtį.

Ar Lietuvoje tik vieniems žemdirbiams nelengva ir tik jiems išimties tvarka reikalinga 400 mln. parama, kuri nieko iš esmės neišspręstų, o tik pratęstų kankynę su sovietmečio balastu? Ar smulkieji verslininkai neturi sunkumų? Ar medikai, mokytojai, invalidai siekdami pagerinti savo padėtį taip pat turėtų kreiptis pagalbos į Žemės ūkio rūmus ir pasekti žemdirbių pavyzdžiu – užblokuoti magistralinius kelius?

Daugelio privačių (prichvatizuotų) įmonių darbuotojai niekam nedrįsta skųstis, kad jie begėdiškai išnaudojami – viršvalandžiai neapmokami, darbo diena nėnormuota, dirbama šešias dienas per savaitę, mokamas minimalus atlyginimas. Jungtis į

profesines sąjungas dar nesiryžtama arba trukdoma. Oligarchai palaiko "kišenines" profsąjungas, patikimai ginančias darbdavio interesus. Ko turėtų imtis šie skriaudžiamieji tėvynainiai?

Žemdirbių pasirinktas šantažo ir reketo kelias nepriimtinas teisei valstybei. Kita vertus, ir žemdirbiams turi būti aiški valstybės biudžeto sandara? Juk norint patenkinti žemdirbių reikalavimus, reikia apsispręsti iš ko tuos kelis šimtus milijonų atimti: iš invalidų, iš švietimo, iš medicinos?

Žinant, kad dauguma buvusių kolūkių pirmininkų -

kompartijos statyinių – tapo stambiais žemvaldžiais, kad nė vienas ištremtas ūkininkas - sugrįžėlis iš Sibiro - neperėmė buvusio kolūkio tvarkymo reikalų, kyla ir kitas ne mažiau aktualus klausimas. Ar ne stambieji žemvaldžiai yra valstybės reketo organizatoriai? Juk skiriamasis braižas trenkia sovietmečiu – "valdžia turi duoti"! Juk iš tiesų dar nepamiršome, kad komunistinio darbo pirmūni duodavo talonėlį be eilės nusipirkti porą apatinių baltinių, o kolūkis - soclenkynių nugalėtojas - gaudavo traktorių. Ir nei kolūkiečiai, ar kolūkių pirmininkai niekada kelių neblokavo. Tik nesivarginkime klausti, ar jiems nieko netrūkdavo.

Lietuvių Dienos ne už kalnu

Dveji metai? Kur tau – jau tik 20 mėnesių beliko. Tad negaišdama laiko, Lilija Kozlovskienė sukviė visą komitetą pasitarimui. O komiteto, įskaitant ir sporto klubo "Varpo" ryšininką, net visas 15 pasiryžusių dirbti narių. Susipažinkite: Lilija Kozlovskienė (pirmininkė), Dalia Antanaitienė (taut. šokiai), Henrikas Antanaitis (moteliai ir kiti apgyvendinimai), Kristina Baškytė (dailės paroda), dr. Aldona Butkutė (lit. vakaras), Algis Karazija (meninis filmas ir garsų/šviesų technika), Alena Karazijienė (sekretorė ir atstovė spaudai), Mykolas Kozlovskis (ūkiniai ir organizaciniai darbai), Gintaras Radzivanas (jaunimo vakaras), Bronė Staugaitienė (dainų šventė), Irta Strazdauskienė (tautodailės paroda), Jūratė Šimkienė (N.M. balius), Andrius Vaitiekūnas (iždininkas), Juozas Vaitiekūnas (finansai), Šarūnas Žiedas (sporto klubo ryšininkas).

Komiteto nariai jau prieš pirmą posėdį netinginiavo. Visos salės jau užsakytos ir kiekvienas vadovas turi savo renginio apipavidalinimo planą. Sukurta L.D. emblema, kuri jau pasirodys sekančiuose pranešimuose.

Sudaryta provizorinė L.D. programa, kuri tuo tarpu neskelbiama, kol nebus įtalpintos visos organizacijos, norinčios turėti posėdžius ar renginius. Jei kas turi pageidavimų, prašome kreiptis į pirmininkę. (Bent pusmečiui jos adresas yra: 14 Chiltern Court, East Doncaster, Vic. 3109. Tel (03) 9848-8792. Taip pat nebus skelbiami įvairūs projektai ir pasiūlymai, kol jie nepradėti vykdyti.

L.D. K-to sekretorė

Vis plačiau garsinama Lietuva

A. TAŠKŪNAS

„Lietuvišką stipendiją“ Tasmanijos universitete šiemet laimėjo **Darien Rozentals**, ketvirtųjų metų studentė humanitarinių mokslų fakultete. Jos tėvas - latvis žurnalistas; motina - australė.

Darien ypač domisi šių laikų literatūra. Jos disertacija bus apie dabartės Lietuvos beletristikos kūrinius, išverstus į anglų kalbą. Pradėdama šį uždavinį, Darien jau dabar žino nemažai apie Lietuvą: ji pernai savomis lėšomis ilgesnį laiką viešėjo Lietuvoje ir ten susipažino su Gavelio bei kitų lietuvių rašytojų kūryba.

Dėka šitos Darien disertacijos, anglosaksams bus atskleista mažai pažįstama mūsų literatūros sritis. Tuo pačiu Darien praturtins Lietuvos studijų kraitį Tasmanijos universitete. O tas kraitis plečiasi visą laiką. Per pastaruosius 10 metų Tasmanijos universitete buvo užbaigta 12 disertacijų ir mokslinių darbų apie Lietuvą ir lietuvius.

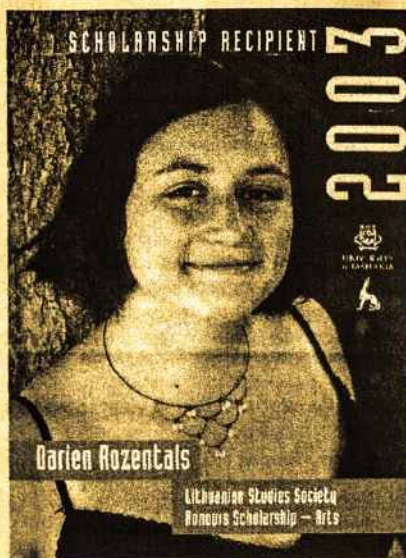
Prie šito Lietuvos garsinimo labai daug prisidėjo virš minėta Lietuvos Studijų stipendija (Lithuanian Honours Scholarship at the University of Tasmania). Ši stipendija yra skiriama kasmet. Pradžioje ji buvo keturių su puse tūkstančių dolerių vertės, vėliau ji pakilo iki penkių tūkstančių dolerių. Šita piniginė parama (dažnai vadinama „lietuviška“ stipendija) yra skiriama akademiškai geriausiajam studentui, kuris Tasmanijos universitete numato rašyti disertaciją apie Lietuvą ir/arba lietuvius. Visus „lietuviškos“ stipendijos reikalus prižiūri ir pinigus tvarko Tasmanijos universiteto stipendijų komisija. Jeigu komisija nutaria, kad nei vienas kandidatas nėra pajėgus parašyti aukščiausio lygio disertacijos, stipendija tais metais nesikiama. Tačiau yra taip pat kitų studentų, kurie, nors ir nelaimėję stipendijos, susidomi Lietuva bei lietuviomis ir pradeda juos rimtai studijuoti.

Lietuviai iš visos Australijos ir keletas rėmėjų iš užjūrių, prisidėjo prie Tasmanijos stipendijos įsteigimo. 1996-97 metais buvo paskelbtas vėjus ir tautiečiai atsiliepė labai dosniai. Mažesniais ir didesniais sumomis iš viso buvo suaukota \$12,661.60. Tasmanijos australų studentų sąjunga iš savęs pridėjo \$1,500. Visi surinkti pinigai laiko bėgyje papildomai pelnė \$5,778.92 palūkanų.

Didžiausias geradaris buvo **Geelong lietuvių klubas (Geelong Lithuanian Association Club)**, paaukojęs \$4,500 sumą, tai yra, vieno studento stipendija visiems metams. Tą stipendiją gavo istorijos studentė Kathleen Flanagan. Įdomiu supuolimu ji yra žinoma lietuvių veikėjo a.a. Aleksandro Kantvilo anūkė. Kathleen tyrinėjo ir aprašė XX amžiaus Lietuvą.

1997 metų „lietuviška“ stipendija atiteko sociologijos studentei Sarah Taylor, pirmąkart anglų kalbos profesoriaus **Arbert Booth Taylor** anūkei. Savo disertacijos rėmuose Sarah parašė įdomią, lig tol nematytą Lietuvos gamtos apsaugos judėjimų istoriją.

1999 metais dar viena istorijos studentė, **Erika Boas**, užbaigė Hon-

ours disertaciją apie lietuvių „dypukus“ Tasmanijoje. Po plačių tyrimų bei apklausinėjimų, ji priėjo išvados, kad lietuviai Tasmanijoje (kaip ir likusioje Australijoje) sugebėjo būti gerais Australijos piliečiais ir sykiu neprarado savo lietuviškumo. Jos disertacija labai atvirai parodė mus, lietuvius, koki mes esame ir užrašė daug lig šiol nemintų ir nespausdintų faktų. Gaila, kad šis svarbus ir naujoviškas veikalas dar nėra atspausdintas.

Nors Tasmanijos universitetas neturi savų lėšų papildyti stipendijoms ir negali jų pratęsti toliau į ateitį, universiteto vadovybė skatina lietuviškas studijas įvairiais kitais būdais. Universitetas investuoja stipendijos pinigus ir juos papildo gautomis palūkanomis. Universitetas tvarko studentų prašymus, atrinka geriausius kandidatus ir t.t. Kasmet universitetas atspausdina „lietuvišką“ stipendiją laimėjusio studento portretą ir plačiai naudoja jį reklamoms. Skelbdamas kitas universiteto stipendijas, universitetas dažnai iškelia ir pabrėžia „lietuviškąją“. Ir nenuostabu: jokiam kitame Australijos universitete nėra lietuviškų stipendijų. Nėra nei bet kokių kursų apie Lietuvą!

Deja, „lietuviškai“ stipendijai anksčiau surinkti pinigai Tasmanijoje baigia išsisepti. Jeigu atsargos liks nepapildytos, ateinančiais (2004) metais bus išmokėta paskutinė stipendija ir tuo pasibaigs Lietuvos studijų skatinimas.

Tasmanijos universiteto vadovybė siūlo, kad lietuviai šiam reikalui paaukotų vienkartinę 100,000 (arba US65,000) sumą. Universitetas tada investuos tą sumą ir iš palūkanų kasmet skirs 5,000 lietuviškai stipendijai. Tokiu būdu stipendija tęsis amžinai. Geradariui pageidaujant, universitetas šią lietuvišką stipendiją mielai pavadins to geradariu vardu. Geradaris gali būti pavienis asmuo, vedusių pora, šeima, organizacija, bendruomenė, prekybos įmonė ar bet kokia kita grupė. Tai gražiausias ir tikrai prasmingas būdas **įamžinti geradarių vardą**, kad jis būtų minimas visada, net kai mūsų jau nebebus. Visą lietuvišką stipendijai paaukotą sumą geradaris gali atskaityti nuo savo asmens mokesčių Australijoje (income tax deductible).

MENO PARODA

Regina Mačienė ir Alė Liubiniene džiaugiasi savo menu.

Gegužės 24 dieną įvyko dailininkės **Reginos Mačienės** meno paroda, kurioje jau penktą kartą išstatė aštuoniasdešimt savo paveikslų.

Parodai atidaryti buvo pakviesta **Robin Dethridge**, kuri priklauso Australian Education Association (Australijos švietimo sąjungai). Ji įvertino Reginos Mačienės sugebėjimą piešti įvairiais stiliais ir temomis: pradėdant nuo gėlių, Lietuvos ir Australijos gamtovaizdžiais ir mistišku spalvingu kūriniu, kuriuose žiurovas gali rasti ką tik nori.

Paul Mosig taip pat dalyvavo šioje parodoje pristatydamas foto nuotraukas. Pirmą kartą jis išstatė keletą spalvotų nuotraukų. Ypač gražiai išgautos spalvos „Jūros saulėtekis“. Likusios nuotraukos - juodai baltos. Tematika buvo įvairi: iš Anglijos, Melbourne ir aplinkinių apylinkių.

Šioje parodoje buvo pristatyta mūsų gerai žinomas dviejų knygų autorės **Alės Liubiniene**s trečioji knyga „Home no more“.

Prašome rašyti čekius Tasmania University Foundation Trust vardu. Siunčiant auką prašome pridėti raštelį, pažymint, kad auka yra Lithuanian Honours stipendijai (Donation for Lithuanian Honours Scholarship). Aukos siunčiamos sekančiu adresu:

Tasmania University Foundation Inc., Private Bag 40, University of Tasmania, Hobart, Tasmania 7001 (Australia).

Atvykę į svetimą kraštą prieš pusę šimtmečio, mes dažnai kalbėjome apie lietuviybę ir svarstėme, kaip ją išlaikyti devynioms ateities kartoms. Dabar matome, kad čia nėra taip paprasta. Yra kelios sąlygos atsiekti šitam tikslui; viena iš jų yra sekanti: bent kai kuriuose universitetuose turi gyvuoti Lietuvos mokslai. Australijoje valdžia dabar išlaiko 38 universitetus, bet tik viename iš jų - Tasmanijos universitete - tebeauga lietuviškas žiburėlis. Neleiskime jam užgesti.

Susirinkusiems **Robin Dethridge** pristatė šią knygą. Ji pabrėžė, kad **A. Liubiniene** savo šioje knygoje pina vaizdus apie jos apsilankymą Lietuvoje po keturiasdešimt aštuonerių metų, kur ją labai nuvylė apsilankymas savo tėviškėje, kurios ji beveik negalėjo atpažinti. Bet nežiūrint to, ji džiaugiasi Lietuvos vaizdais, susitikimais su labai senai nematytais giminaičiais ir Lietuvos architektūros lobynais, kurių ji rado visuose Lietuvos kampeliuose.

Po to dar kalbėjo **Rita Richardson** iš „Wednesday Writer's Group“ (Trečiadienių rašytojų grupė), skatino ją rašyti savo autobiografiją, nežiūrint sunkumų anglų kalboje ir emocinių audrų, kurias tas rašymas jai sukėlė.

Šioje gražiai ir turiningai suruoštoje parodoje ir knygos pristatyme, dalyvavo virš šimto įvairių tautybių lankytojų. Matėsi atvykusių iš Geelongo, Mt. Martha. Jie buvo pavaišinti užkandžiais silpnais ir truputį stipresniais gėrimais.

Galima pasidžiaugti, kad paroda ir knygos praėjo šiltoje, draugiškoje aplinkoje. Skirstėmės vėlai po pietų.

Dalyvė

Renginiai, skirti Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejui

Pasaulio lietuvių dainų šventė 2003 Projektas

Birželio 30 d. (pirmadienis)

18.00 val. Tautinio kostiumo kolekcijos pristatymo programa Nacionaliniame dramos teatre.

Liepos 1 d. (antradienis)

20.00 val. Jaunimo vakaras - roko, folkloro ir klasikos metamorfozės Vingio parke.

Liepos 2 d. (trečiadienis)

21.00 val. Profesionaliosios akademinės muzikos vakaras Vidmanto Bartulio „Odė Lietuvos Valsybei“ Katedros aikštėje

Liepos 3 d. (ketvirtadienis)

13.00 val. Pasaulio lietuvių dainų šventės pradžios paskelbimas S.

(Nukelta į 5-tą psl.)

Laikraščio skiltyje norėtume Jus, gerbiami Australijos lietuviai, supažindinti su svarbesniais ALB Krašto Valdybos darbais, planais ir rūpesčiais.

Priminsiu, kad išrinkta naujoji Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba nuo š.m. sausio 31 d. reziduoja Sydnejuje (dveju metus) ir vykdo Krašto Tarybos priimtas rezolucijas, glaudžiai bendradarbiauja su Australijos lietuvių Apylinkių Valdybomis, Australijos ir Lietuvos pilietinėmis bei kultūros institucijomis bei 38-niomis pasaulio šalių Krašto Valdybomis. Per trijų mėnesių laikotarpį mūsų Valdyba sulaukė daugiau nei 400 įvairaus pobūdžio laiškų ir pranešimų. Iš svarbesnių: Lietuvos Užsienio Reikalų ministerija mums priminė, kad šiemet įsigaliojo nauja Pilietybės įstatymo pataisa, kuri leidžia išlaikyti Lietuvos pilietybę gyvenantiems kituose kraštuose lietuviams; dėl to reikia kreiptis į Konsulus. Krašto apsaugos ministerija atsuntė siuntinį su filmu apie Lietuvos kariuomenės pripažinimą taptautiniu mastu, krūvą nuotraukų, iš kurių Valdyba surengė parodą iškilmingame Vasario -16-minėjime Sydnejuje. Taip pat gavome informacinių leidinių rinkinį apie NATO ir EU. KAM atsiųsti žurnalai, bukletai ir albumai buvo tai pat pateikti viešam susipažinimui. Sveikinimai iš visų aukščiausių Lietuvos valdžios pareigūnų Nepriklausomybės dieno proga buvo gauti ir persiūsti visoms Apylinkių Valdyboms išplatinti. Lietuvos Kultūros ministerija atsuntė kvietimą dalyvauti iškilmingose šventėse minint Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-ąsias metines Lietuvoje bei Pasaulio Lietuvių Dainų šventėje. Pastarosios programa yra šioje internetinėje svetainėje: <http://www.lfcc.lt/ds/>. Informaciniai pranešimai atėję iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko Vytauto Kamanto tiesiogiai per internetą būdavo persiunčiami visoms Apylinkių Valdyboms. Sydnejuje Apylinkės Valdybos surengta tautodailės "Bondi to Baltics" paroda sulaukė australų susidomėjimo lietuvių kultūra, kalba ir papročiais. Canberiško M. Mauragio Trakų meketo sukūrimas iki šiol dar minimas Lietuvos spaudoje. Prie šaunių darbų ir gražių pavyzdžių norisi paminėti ir padėkoti už Adelaidės Lietuvių dienų organaciniam komitetui, jo pirmininkei J. Vabolienei už sėkmingą ir pelningą šventę. Norime atkreipti

Renginiai, skirti Lietuvos karaliaus Mindaugo jubiliejui

(Atkelta iš 4-to psl.)

Daukanto aikštėje.
13.30 val. Tilto per Nerį atidarymo iškilmės.
14.00 val. Folkloro diena Sereikiškų parke ir Vilniaus senamiestyje.
16.00 val. Liaudies meno parodos atidarymas.
18.00 val. Chorų konkurso finalas Nacionalinėje filharmonijoje.
Liepos 4 d. (penktadienis)
17.00 val. Kanklių ansamblių popietė Skambėkite Kanklės P.Skargos kieme.
21.30 val. Ansamblių vakaras Virsmo Spalvos Kalnų parke.
Liepos 5 d. (šeštadienis)
12 val. Paminklo Lietuvos karaliui Mindaugui atidengimo iškilmės.
12.30 val. W.A.Mozart "Karūnavimo mišios" Atlieka Lietuvos kamerinis orkestras (dirigentas S.Sondeckis)

Naujajai ALB Krašto Valdybai - 100 dienų

Lolita KALĖDA
Australijos Lietuvių
Bendruomenės Krašto Valdybos
pirmininkė

visų dėmesį į Melbourne jaunimo entuziasmą ir Sydnejuje Informacinio Centro kūrėjų darbą: www.slic.com.au. Trumpas trijų mėnesių laikotarpis sudarė gražią puikią renginių pukštę per visas Australijos Valdybas ir seniūnijas. Ačiū visiems spaudinių leidėjams už lietuviško žodžio saugojimą; lietuvių kalbos mokytojams už šeštadienines pamokas, tautinio šokio ir giesmės puoselėtojams; už visus laimėjimus įvairiose sporto grupėse ar skautų stovyklose. Krašto Valdyba stengėsi atsakyti į visus laiškus ir paklausimus, jeigu kas liko užmirštas tai nuoširdžiai atsiprašome ir kviečiame atsiliepti.

Artėjant Pasaulio Lietuvių Seimui Lietuvoje (liepos 7-11 d.d.) Krašto Valdyba parengė pranešimą apie Australijos lietuvių veiklą per pastaruosius trejus metus. Pranešimas bus išspausdintas bendrame Pasaulio Lietuvių leidinyje. Iš anksto noriu pasidžiaugti naujais Australijos lietuvių akademiniais ir literatūriniais leidiniais ir tuo pasidalinti su Jumis. Per paskutiniuosius trejus metus Australijos lietuviai parašė ir išleido savo kūrybos darbus. Akademinį veikalą "Lithuanian Artists in Australia 1950-1990" parašė ir išleido Genovaitė Kazokienė. Jos darbe išanalizuota 140 Australijos lietuvių dailininkų gyvenimai ir jų darbai. Knygoje pateikiama daugiau kaip 100 nuotraukų. Šios knygos pristatymas vyks Lietuvoje, Vilniaus Rotušėje liepos 2 dieną, 14 valandą. Pagrindinis Vilniaus iškilmių rengėjas yra G. Kazokienės knygos leidėjas: Europe Australia Institute Melbourne - prof. Ron Adams. Pastarasis, istorikas-antrpologas dirbantis Viktorijos Universitete Australijoje, pernai viešėjo Lietuvoje, kur pasirašė bendradarbiavimo keičiantis studentais sutartį su Kauno Technologijos Institutu. Kaip pats profesorius kalba: "anksčiau nežinojau ir kur ta Lietuva yra, o

choras ir solistai iš Europos valstybių Vilniaus Arkikatedroje Bazilikoje (Norvegijos Nordisk film & TA AS domisi šiuo projektu ir norėtų transliuoti Eurovizijos kanalais).
18.00 val. Pučiamųjų orkestrų paradas Vario Audra Vilniaus senamiestyje.
20.30 val. Šokių diena Gynybės Žalios Medis Žalgirio stadione.
23.00 val. Muzikinis fejerverkas prie Sporto rūmų. Siūlo UAB "Doja" Lėšos - rėmėjų.

dabar be jos gyventi negaliu..." Šventėje dalyvaus ir pirmasis pagal pasirašytą sutartį nuo š.m. Kauno Technologijos Institute studijuojantis Australijos lietuvis - Justinas Rutkauskas. Visos už G. Kazokienės knygą surinktos lėšos eis į stipendijų fondą skirtą studentams iš Lietuvos studijuoti atvykusiems į Viktorijos Universitetą Australijoje. Taip pat norime paminėti, kad knygos išleidimą finansavo Australijos Lietuvių Fondas. Liepos 2 dieną Australijos lietuvių renginyje šoks Dalius Antanaitienės vadovaujama tautinių šokių grupė iš Melbourne, dainuos bendras Australijos lietuvių choras, kuriam diriguos Birutė Prašmutaitė bei dalyvaus Australijos lietuvių bendruomenės Krašto Valdybos nariai. Į šventę pakviesti aukšti pareigūnai, ambasadoriai ir parlamentariai bei svečiai iš Australijos, Lietuvos ir kitų pasaulio šalių. Kviečiame visus tautiečius tuo metu viešinti Lietuvoje į šią Australijos lietuvių dieną pagerbiant mokslų daktarę ir rašytoją Genovaitę Kazokienę.

Kitą svarbų akademinį darbą "Nekrošius and Lithuanian Theatre" prieš trejus metus parašė dr. Ludvika (Liuda) Apinytė-Popenhagen. Per paskutiniuosius trejus metus knygas parašė ir išleido šie lietuviai - australiečiai: Antanas Laukaitis, Jurgis Janavičius, Jonas Mašanauskas, Lidija Pocius Šimkutė, Bronius Žalys, Rimas Kabaila, Aldona Janavičienė, Kazys Kemežys, Almis Juozas Jūragis, Dalia Janavičiūtė, Bronė Mockūnienė, Alė Liubiniene bei kiti. ALB Krašto Valdyba didžiuojasi talentų gausumu ir laukia naujų pasirodymų.

Priminsiu, kad į Pasaulio Lietuvių 11-tąjį Seimą buvo išrinkti ir į Lietuvą vyksta šie delegatai:

1. Girius ANTANAITIS - ALJS pirmininkas (Melbournas)
2. Lolita KALĖDA - ALB KV pirmininkė (asmeninio mandato atsisakė) (Sydnėjus)
3. Birutė PRAŠMUTAITĖ (Melbournas)
4. dr. Kazys ZDANIUS (Melbournas)
5. Henrikas ANTANAITIS (Melbournas)
6. Jūratė GRIGONYTĖ (Adelaidė)
7. Petras BIELSKIS (Adelaidė)
8. Balys STANKŪNAVIČIUS (Melbournas)

Pasaulio Lietuvių Seime bus rengiama pasaulio kraštų lietuvių bendruomenių fotografijų paroda. Turime apgailestauti, kad į mūsų prašymą negavome atsiliepimų iš Apylinkių Valdybų. Teks tenkintis asmeniniais archyviais. Prie to

Liepos 6 d. (sekmadienis)

12.30 val. Šv. Mišios Arkikatedroje Bazilikoje
15.00 val. Iškilmingos Dainų šventės dalyvių eitynės iš Katedros aikštės į Vingio parką.
19.00 val. Dainų Diena Tėvynės Varpai Vingio parke.

A. Kiti projektai

1. Festivalis "Gyvosios archeologijos dienos. Kernavėje" - liepos 4-5-6 dienomis.

norėtume pridurti, kad Krašto Valdyba dar tebelaukia informacijos iš visų Apylinkių Valdybų ir Seniūnijų apie jų sudėtį ir veiklos planus. Informacinis žinynas perduotas buvusios Krašto Valdybos neatitinka realios tikrovės, tad mums labai reikalingas naujas ir tikslų žinių žinynas. Jį Krašto Valdyba planuoja parengti ir išleisti rugsėjo mėnesį. Taip pat visoms Apylinkių Valdyboms ir Seniūnijoms siūlome iš KV skolinis Amerikos prezidento G.W. Bush vizito Lietuvoje ir iškilmingo Lietuvos Kariuomenės parado Vilniuje videojuostas bei Krašto apsaugos ministerijos atsiųstas nuotraukas Jūsų renginiams pajavairinti. Kviečiame rašyti mums ar siųsti prašymus bei pasiūlymus. Krašto Valdybos narių durys visuomet Jums atviros.

Ne už kalnų ir žymi Valstybės diena - Karaliaus Mindaugo karūnavimo 750-osios metinės. Iš anksto sveikiname kiekvienos apylinkės indelį į šios šventės organizavimą ir Lietuvos vardo populiarinimą. Renginiui idėjų ir minčių galima pasisemti žvilgtelėjus į Tarybos suvažiavimo dokumentus ar pasikliaujant savo fantazija bei išmone.

Norėčiau visus pasveikinti su praėjusia, bet visiems svarbia - Spaudos diena. Išnyks kalba - išmirs tauta. Šiandienos gyvenimas bei laikraščio tiesiog neįmanomas. Tik iš kelių dešimčių raidžių parašyti žodžiai sudėlioti į sakinius ir tvarkingai sudėti į skiltis skleidžia mintis, aštrina mūsų protą ir pripildo gyvenimą naujų žinių, faktų bei jų vaizdų. Kalba parodo gyvenimo judėjimą ir atskleidžia žmogaus pasaulio suvokimą bei jo pates individualybę. Žodžių spalva ir liepsna jaudina visus. Spauda yra galingas gyvenimo variklis. Neveltai sakoma, kad žiniasklaida yra ketvirtoji valdžia.

Australijos lietuvių spauda išgyvena nebe pačias geriausias savo dienas. Prenumeratos lėšų savaitraščiai "Mūsų Pastogė" (red. D. Donielienė) leisti užtenka tik pusei metų. Trūkstant lėšos vos surenkamos iš aukų. Ne medaus metus išgyvena ir kiti leidiniai, kaip "Tėviškės Aidai" (red. M. Geštaitienė), "Jaužinis". Pertho, Brisbano, Hobarto, Adelaidės ir kitų miestų lietuvių leidžiami informaciniai biuletiniai bei Tasmanijoje leidžiamas metinis žurnalas "Lithuanian Papers" (red. A. Taškūnas). Krašto Taryba praėjusių metų rezoliucijoje įrašė prašymą bendruomenei - gausiai remti spausdinamą lietuvišką žodį. Į šį raginimą ir atsiliepė mūsų Krašto Valdyba "Mūsų Pastogė" skirdama \$2250 paramą. Visokeriopos sėmės bei džiaugsmingų dienų linkime visiems lietuviškos spaudos darbuotojams bei skaitytojams.

Krašto Valdyba sveikina ir džiaugiasi, kad Amerikos Senatas 100 proc. balsavo už Lietuvos priėmimą į NATO bei lietuvių apsisprendimą gegužės 11 d. referendumu Lietuvai prisijungti prie Europos Sąjungos.

Pabaigai, savo veikloje atmintime tai, kad mes, būdami savo Lietuvos ambasadoriais ir suvokdami pasaulio raidos istoriją, privalome būti stiprūs ir savimi pasitikintys lietuviai. Tik mūsų artimas sąveikavimas su kitomis kultūromis neleis lietuviškai kultūrai pasilikti muziejuje, o Lietuvai prie Baltijos jūros krantų. Lietuvos įvaizdis sukurs mums tai - kokią Lietuvą mes norime matyti ateityje.

Iš knygos "Po Eukaliptais"

Alė LIUBINIENĖ
(Tęsinys iš praeito nr.)

Darbas psichiatrinėje
ligoninėje

...- Taip... taip...
- aš valiau savo mėšlinas
rankas ant jau sutepto
žiursto.

- Man rodo, kad
šiandien veskim
pacientes į vidų
anksčiau, nes jos jau yra
nudegę saulėje. O tu
turėsi dar Silvia numaudyti,

- Marge perėmė situaciją.
- Taip.. taip... - aš pritariau,
linguodama galvą.

- Kokia pasiutus diena...
Tas stiprus šiaurės vėjas visada
suerzina pacientes, - šluostydama
prakaitą, Marge murmėjo iki
grįžom palaton su ligonėms.

Užlipus viršun aš greitai
paruošiau vonią ir po grumtinių su
Silvia šiaip ne taip pasodinau ją į
vandenį. Dar ilgiau užtruko man
ją nuplauti, nes jinai nenustojo
trūkčiojus, spardžiusius ir
taškydama vandenį ant manęs.
Mudviejų karas tik pasibaigė, kai
aš ją nusluosčiau ir aprenčiau
švariais rūbais. - Nors tiek tu esi
gera, kad tu manęs nekolioji ir
nekeiki kaip kitos, - pašnibzdėjau
jai, vesdama į valgyklą. O ji, lyg
būtų supratus mane, kaip mažas
vaikas, man išdykusiai
nusišypojo.

"Shepherds pie" pakvipo iš
kito galo valgyklos, kad net
pamiršau savo uniformos smarvę.

- Ale, kas tau atsitiko? Eik
namo, išsimaudyk ir pasikeisk savo
uniformą, - palatos sesuo mane
pamačius išvarė susitvarkyti.
Vėliau, man grįžus, nusimaudžius
ir švarioje uniformoje, seselė
paliepė man prižiūrėti pacientės
laisvalaikio kambaryje, nes
popiečio saulė aikštėje buvo joms
per karšta.

Po įprasto išvietės
apsilankymo, šitos moterys buvo
suvarytos į didelį kambarį. Pagal
sienas buvo sustatyti mediniai
suolai ant kurių jos turėjo nieko
neveikdamos sėdėti visą popietę.

Kai kurios iš jų, kaip Silvia,
nenurimdamos muistės su
pirštais, ardydamos siūles arba
atsirišdamos batus. Kitos keikė
slauges ar kas tik atėjo joms į galvą.
Buvo kelios kurios net verkšlėno
arba sėdėjo ramiai įbėdusios akis
į grindis.

Su laiku dauguma jų
pavargo, sustingo ir pradėjo
linguoti pirmyn ir atgal,
atsimušdamos galvą į sieną. Nei
vienai nebuvo leista atsistoti ir
pavaikštinėti. Aš irgi ten stovėjau
kaip policininkas, užtikrindama,
kad visos jos sėdėtų kaip statulos,
prilipdytos prie suolų.
Negalėdama suprasti kodėl šitos
moterys turėjo sėdėti vienoje
vietoje tokį ilgą laiką, puoliau į
nevilį. Karšta saulė kepino per
visą popietę, o jos spinduliai,
įsiveržė per langus, sudarė
ketvirtainiškas formas ant grindų.
Tas dar daugiau troškino orą
viduje.

Jau buvo vėlokai po pietų,

Ale su drauge ligoninės kieme

kai aš išgirdau tankius, sunkius
žingsnius artėjant koridoriui.
Raktas sugirgždėjo spygoje ir į
vidų įėjo palatos sesuo. Jos
pažastys buvo išprakaitavę ir
atrodė įkaitus ir pavargus, kaip ir
mes visos. Ji irgi yra žmogiška
nežiūrint jos aštraus elgesio,
dingtelėjo man į galvą.

- Ale, jau vakarienės laikas.
Susirink savo pacientes ir nuvesk
jas į valgyklą, - jos balsas buvo
griežtas ir nežiūrint karščių, šaltas
šiurpulys nubėgo man per nugarą.

Pacientės buvo sustyrusios
nuo ilgo sėdėjimo. Man teko kai
kurioms padėti atsistoti. Kitos
šiaip ne taip pasikėlė pačios. Jų
velkančių kojų garsas koridoriuje
ir pilkos, suglamžytos uniformos
man priminė pasakojimus apie
sovietų gulagus ir nacių lagerius.

Valgykla buvo pačiam gale ilgo
koridoriaus. Atvestos ligonės
susėdo į savo vietas o jų akys
nukripo į duris, išgirdus sukant
raktą spygoje. Du sanitarai ir pora
vyrų pacientų įėjo į vidų, nešdami
pilnus puodus troškintos mėsos ir
bulvių.

Staiga išgirdau triukšmą ir kai
atsisukau pasižiūrėti, pamačiau
Miss Australia stovinčią visiškai
nuoga, lyg marmuro statula,
priešais įėjusius vyrus. Jos jauna
nuo saulės nudegusi oda,
atsispindėjo nuo per langą,
įsibrovusių saulės spindulių, o jos
lyg laukinės akys ir trumpi,
tamsūs, susivėlę plaukai darė ją
dar gražesnę ir patrauklesnę.
Išsižiojus, aš stebėjau ją atkišant
priešinį jos jaunas, standrias krūtis
ir pakeliant viena ranka virš
galvos. Su kita ranka ji grakščiai
glostė savo šlaunį, lyg ji būtų
modeliavosi prieš teisėjus grožio
konkurse.

Susijaudinę vyrai-pacientai
pradėjo rankoms ploti, o nustebę
sanitarai nebesusivokė ką
bedaryti. Kandangi aš tokio
spektaklio niekada nebuvau
mačius, su pusiau nulupta bulve
rankoje stovėjau lyg mieta
prarijus.

Marge greitai pribėgęs,
pagriebė jos suknelę nuo žemės
ir mėgino mauti jai per galvą, bet
jai nesisekė, nes kvailiojanti Miss
Australia jai nepasidavė.
Pamačiau bulvę ir bėgau jai
padėti. Po ilgy grumtinių mums
pasisekė ją aprenkti. Susigėdinus,
apsidairiau aplinkui ir nudžiugau,
kad sanitarai ir jų pacientai jau
buvo išėję lukan.

Po šito epizodo, Miss
Australia buvo uždaryta į vienutę,
tik su čiuziniu ant grindų. Man ir
šiandien nėra aišku, ar tai buvo jos

Pakalbėkime apie sveikatą...

Apie cholesterolį

Iki šiol cholesterolis išlieka
medikų, mokslininkų ir visiškai su
medicina nesusijusių žmonių arštų
debatų objektu. Vieni jį vadina
žudiku, kiti linke užginčyti
kenksmingumą. Kuo tikėti? Kieno
pusėn stoti?

Cholesterolis organizmui
reikalingas kaip vanduo, baltymai ar
angliavandeniai, nes ląstelės jį
naudoja savo membranų "statybai",
gamina iš jo lytinius hormonus,
tulžies rūgštis bei vitamą D3. Ypač
cholesterino reikia galvos smegenų
bei nervų sistemos ląstelėms.

Kraujyje cholesterolis
surištas su kitais baltymais -
lipoproteidais. Egzistuoja dvi šių
baltymų rūšys: viena jų pasižymi
dideliu tankumu, kita - ne.
"Tankesnieji" lipoproteidai suriša
nereikalingą cholesterolį ir nuneša
jį į kepenis, kur medžiaga sėkmingai
perdirbama. Todėl cholesterolis,
susijungęs su šiais baltymais, yra
"geras" cholesterolis. O štai kiti -
"retesnieji" lipoproteidai -
praskverbia į kraujagyslių sienelės
ir kaupiasi ten ypatingose
"putotose" ląstelėse, kurios ir
suformuoja aterosklerotinį junginį.
Toks cholesterolis, suprantama,
"blogas".

Net jei valgytume tik
daržoves ir vaisius, kuriuose
cholesterino beveik visiškai nėra,
organizmas nedelsdamas jį imtų

gaminti iš savo atsargų. Tik 20
procentų cholesterolio mes gauname
su maistu, kiti 80 organizme
susintetinami iš riebiųjų rūgščių. Tad
priežastis, matyt, ne cholesterolis,
o riebiosios rūgštys.

Ir vis tik riebus maistas
vienai ar kitaip susijęs su
ateroskleroze. Pavyzdžiui,
Japonijoje, kur populiariausias
maistas - ryžiai ir žuvis, širdies ir
kraujagyslių susirgimai nepaprastai
reti. Bet tereikia japonui atsidurti
šalyje, kur tradicijos reikalauja
valgyti mėsą, sūrį, gaminti iš
cholesterino turinčių produktų
skanūs patiekalus ir po kurio laiko
tampa kardiologo pacientu.

Kad sumažintume
cholesterino kiekį maiste, turime
nuo paukštienos nuimti
odelę, pašalinti riebalus nuo mėsos
gabalo;

atšaldyti mėsos sultinį ir
nuimti sustingusių riebalų sluoksnį;
mėsą valgyti su daržovėmis;
mėsą kepti ant grotelių, kad
riebalai nutekėtų;

kepiniams visą kiaušinių
pakeiskite baltymu ir dviem
šaukšteliais augalinių aliejų;
gamindami salotas,
majonezą pakeiskite citrinos sultimis
su prieskoniais.

Cholesterolio daug: riebioje
mėsoje, kepenyse, inkstuose,
smegenėlėse, dešrose, dešrelėse,
krevetėse ir kalmaruose, kiaušinio
trynyje, ikruose, sūryje, riebioje
grietinėje, biskvituose,
pyragaičiuose, svieste, lašiniuose.

Cholesterolio mažai:
vištienoje, kalakutienoje, žuvyje
(ypač jūros), midijose, kiaušinio
baltyme, leduose "šerbetas", jogurte,
avižiniuose sausainiuose,
augaliniame aliejuje.

Asta ŠILAITYTĖ

Motinos Dienos Minėjimas Hobarte

Gegužės 4 d. Hobarto
lietuviai susirinko paminėti
Motinos dieną. Jau suėjo daug
metų, kai visame pasaulyje
švenčiama Motinos diena. Kaip
padėkos šventę mes dėkojame
savo visoms motinoms už jų
vargus ir rūpesčius, už jų meilę ir
atsidėjimą.

Minėjimą atidarė
Juozas Paškevičius - lietuvių
bendruomenės pirmininkas, po to
sekė gėlių įteikimas. Inga ir
Rolandas Eskirtai įteikė gėlės
visoms susirinkusioms motinoms.

Po to Loreta Eskirtienė
paskaitė paskaitą lietuvių kalba ir
Aldona Nunns trumpai pakartojo

basmė ar tik tuolaikis gydymo
metodas?

Ta dieną, užbaigus savo darbą,
išeidama užtrenkiau didžiulius
ligoninės vartus ir atsidusau.
Šiaurės vėjas jau buvo aprimęs,
bet dar buvo karšta. Einant pro
eukalipto medį, lapai sušlamėjo.
Virš manęs išskrido paukštis.
Tolumoje matėsi tamsus debesis.
Ant takelio, kuris vedė į slaugių
namus, prieš mane pasikėlė
dulkių sukūrys.

-Jau atėjo šalto oro permaina,
- išgirdau kažkieno balsą. Staiga
pūstelėjo šaltokas vėjas,
atvėsinant mano perkaitusį kūną.
Pasijutau laiminga, kad mano
darbo diena jau buvo pasibaigus.
(Bus daugiau)

angliškai.

Minėjimą užbaigė Rožė
Vaičiulevičius eilėraščiu "Tau
Mama", skirianti motinos
pagerbimui ir padėkai.

Labai džiugu buvo
pamatyti tiek daug lietuvių (40)
susirinkusių paminėti Motinos
dieną.

Dalyvė

AUKOS

Vietoje gėlių šiam tikslui
per a.a Pranės Augustinavičienės
laidotuves aukėjo: \$60 A. Cugura,
po \$50 Ana Cugura, Peter
Cugura, Glen, Karolina ir Natalie
Cugura, B. ir M. Nannes, po \$25
L.M. Siket, H.irH. Dunkel, po
\$20 Melanie, Augustine ir
Andrew Cruikshank, J.
Petraitienė, D. Sparvelienė, J.
Smutienė, Z. Augaitis, Nadia
Poliszczuk, Linas Hoskgunn, Alex
ir Claire Coira, Aldo Koskam, po
\$10 B. Kymantienė, Anon, N.
Šukienė, F. Šukys, Minoldo, M.
Tomasovic. Iš viso \$565.

Sąskaitoje šiuo metu
yra \$4910, kurie artimiausiu laiku
bus perduoti kun. Hermanui
Šulcui

V. Vaitiekūnienė

Melbourno Lietuvių
Katalikių Moterų Draugijai
\$100 aukojo E. Gužas.
Nuosirdžiai dėkojame.
Melb. LKM Draugijos
Valdyba

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Laiškas Redakcijai

Noriu pranešti, kad mano Mamytė, Halina Karvelienė, Leonardo Karvelio našlė, mirė lapkričio 30 d., 2002 RSL Care Carrington slaugos namuose, Parkinson, Queensland, tiksliai du kilometrai nuo mūsų. Mama anksčiau gyveno Bankstowne, NSW, nuo 1953 metų iki spalio, 1998.

Mano žmona ir aš esame ypatingai dėkingi už priežiūrą, kuri buvo jai suteikta Carringtono slaugos namuose ir iš tikrųjų, per paskutinius 14 savo gyvenimo mėnesius ji buvo laimingesnė, negu, kad per daugelį metų prieš tai. Aš žinau, kad nebuvo įmanoma Mamą prižiūrėti su didesniu pasišventimu

negu kai šiuose slaugos namuose, nes aš ją lankiau beveik kasdien ir kaip lankytojas ir kaip savanoris padėjėjas. Mama neturėjo jokių skausmų ir rasdavo malonumą ekskusijose, užsiėmimuose, net ir reguliariose grožio procedūrose, iki pat jos mirties jai suėjus 95 metams.

Jos laidojimas įvyko gruodžio 4d., 2002, Mt Gravatt Krematorijume ir jos pelenai yra įdėti į nišą, šalia mano Tėvelio, memorialinėje sienoje Lietuvių Kapinėse, Rookwood, NSW. Slaugos namų darbuotojai pasodins rožę, prie lenteles Mamos atminimui, memorialiname rožių darželyje, kur šiuo momentu yra kuriamas. **Kęstutis A. Karvelis**

PADEKA

Tai ir vėl su Dievo ir Jūsų pagalba galėjau padaryti gerą darbą pasiūsti 7 dėzes pagelbėti vargšams: po \$20 P. Šeduikiai, P. Matulionienė, I. O'Dwyer, P. Kaunienė, P. Šaulys, B.G. Kymantai, P. Sarapinienė, L. Didžienė, A. Milvydas, P. Poškaitis, A. Vaitiekūnas, J. Vaitiekūnas, B.

Sadauskas, D. Zdanienės duktė, P. Vaičiuliai, \$15 Val. Poškus, po \$10 A. Kristens, B. Prašmutaitė, E. Juškevičienė, Z. Prašmutaitė, A. Kaladės, Z. Mackevičius, P. Stupuras, P. Kabaila, B. Zumeris, S. Levickis, A. Skimbirauskas, Z. Augaitis, K. Zdanis, D. Zdanienė.

Ačiū visiems. Dievulis teatlygina gera sveikata.

T. Jurgelaitienė

PADEKA

Visiems, kas iš Lietuvos, Kanados, Amerikos, Australijos, Italijos, Havajų ar iš kitur žodžiu, raštu ar kitokiu būdu pasiuntė, parašė ar pareiškė užuojautą, pasimeldė, paaukojo ar paprašė šv. Mišių už balandžio 25 d. prie Marijampolės kelyje žuvusį mano brolių Joną ir brolienę Veroniką Ambrasus, palaidotus balandžio 28 d. Sasnavoje, nuoširdžiausiai dėkoju už jautrius žodžius skaudžios netekties proga. Dievas teatlygina Jums dangiškomis malonėmis, mirusiems tesuteikia amžiną atilį.

Dėkingai Jus prisimenąs prie altoriaus

kun. Kazimieras Ambrasas SJ, Čikaga

XII-oji lietuvių tautinių šokių šventė Čikagoje – 2004.VII.03

Lietuvių tautinių šokių šventės – vienas gražiausių mūsų kultūros reiškinii Amerikoje – JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių bei Lietuvių tautinių šokių instituto gražios ir prasmingos veiklos rezultatas. Jau XII-oji

Rasa Poskočimienė ir Audronė Tamulienė

lietuvių tautinių šokių šventė įvyks Čikagoje 2004 metų liepos 3-ąją, šeštadienį, (repeticijos prasidės liepos 1d.) Rosemont Allstate Arena, šokėjams ir tautinio šokio gerbėjams gerai žinomoje vietoje, (ten kur šventėme IX-ąją ir X-ąją šokių šventes). XII-osios šokių šventės organizaciniam komitetui vadovauja Audronė Tamulienė, šventės meno vadovė Rasa Šoliūnaitė-Paskočimienė, darbščios, talentingos organizatorės, gerai žinomos LB kultūrinėje veikloje. Suburtas darnus kolektyvas pradeda darbą, kuriama šventės programa, simbolika, suvenyrai, planuojama, kur įvyks susipažinimo vakaras, jaunimo šventė, kaip priimti svečius Hyatt Regency O'Hare, suruošti tautodailės paroda.

Taigi šventė išsvajota, sukurta 1937 metais, pirmoji lietuvių tautinių šokių šventė įvykusi Kaune birželio mėn., po 20

metų atgaivinta Čikagoje gyvuoja iki šių dienų. Niekada neturėtume užmiršti gražios idėjos, Amerikoje virtusios tradicija, kas keleri metai sukviešti, surinkti iš visų pasaulio kampelių mylinčius tautinį šoki, kad draugautų, kad pajustų norą jungtis į šokio sukūrį, išskleisti plačius "Malūno" sparnus, kad visada jų širdies kertelėje tilptų geras jausmas, ilgesys nuoširdžiam, nesuvaržytam, džiugiam šokiui besikeičiančio gyvenimo triukšme. Šis trumpas pranešimas žymintis XVII-osios Lietuvių tautinės šokių šventės ruošos darbų pradžią, skelbiantis šventės datą – 2004 m. liepos 4 d., yra ir kvieslys: visus šokėjus, šokių būrelius, šokio mylėtojus ir gerbėjus, visus pasiilgusius Čikagos, draugų ir bičiulių, visus kviečiame į XII-ąją lietuvių tautinių šokių šventę. Ruoškitės. Visą informaciją skelbsime spaudoje. **Laima Krivickienė**

Pranešimas Geelongo bendruomenei

Pranešame, kad ALB Geelongo apylinkės valdyba Gedulo ir Vilties dienos minėjimo Geelonge neruoš. Birželio 15., sekmadienii Valdyba yra užsakiusi du autobusiukus ir vyksime į Melbourne ruošiamą minėjimą. Kelionės išlaidas padengs Valdybos kasa.

Išvažiuosime 9.30 val. ryte iš Lietuvių Namų, Pettitt Park. Savo mašinėlės galėsite palikti

stovėjimo aikštelėje, išvažiuojant vartus užrakinsime.

11 val. norintieji, galės dalyvauti pamaldose. Po pamaldų, kas norės, galės Melb. Lietuvių Klube papietauti.

Minėjimas prasidės 1.30 val.p.p.

Norintys važiuoti prašome kreiptis į K. Starinską.

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

Vaikų piešinių paroda

Paroda numatyta š.m. birželio 29 d. ir liepos 6 d. Premijos bus įteiktos per karaliaus Mindaugo šventę liepos 6 d. Melburno Lietuvių Namuose.

Parodos – konkurso sąlygos:

1) Parodoje dalyvauja dvi amžiaus grupės: iki 10 m. ir 11-16 m.

2) Piešinių tema: karalius Mindaugas ir jo gyvenimas.

3) Piešinių dydis ne mažesnis kaip 21 cm x 29 cm. (A4).

4) Piešinius prašome prikljuoti ant didesnio ir storesnio popieriaus ar kartono.

5) Piešinio pavadinimą, autoriaus vardą, pavardę ir amžių užrašyti tik antroje pusėje.

6) Priimami ne daugiau kaip trys to paties autoriaus paveikslai.

7) Visi darbai turi būti pristatyti Lilijai Kozlovskienei iki šeštadienio, birželio 28-tos d. (Skambinkite Lilijai tel. 9848-8792 susitarti dėl pristatymo).

Laukiame Melburno ir Geelongo vaikų darbų. Jei kas norėtų skirti asmenišką premiją labiausiai patikusiam kūrinii, prašome pranešti Lilijai Kozlovskienei.

Išsikirkite šią informaciją ir laikykite aiškiai matomoje vietoje.

Vaikai, sėkmės!

Melburno Entuziastės

A. † A. Pranutei AUGUSTINAVIČIENEI

iškeliavus į Amžinybę nuoširdžiai užjaučiu Aldoną, Alfredą, Zigimą su šeimomis, jų mylimos Mamytės, skaudžios netekties valandoje.

J. Petraitienė ir šeima

Iševijos Koncertai Lietuvoje

Birželio 4 d. gauta žinia iš Lietuvos:

"Dainų Dienos kūrybinės grupės vadovas Alfonsas Vildžiūnas, režisierius Alvydas Vizgirda koncerto scenarijuje numatė, kad finale G. Svilainio "Gimtinės" (diriguoja Alf. Vildžiūnas) baigiamąjį dalį "Lietuva Brangi", attacca, po posmą diriguos dirigentės iš Kanados: Dalia Viskontienė (Toronto), JAVastijos: Rita Kliorienė (Kivelendas) IR AUSTRALIJOS: BIRUTĖ PRAŠMUTAITĖ (MELBOURNAS).

Australijos Lietuvių Jungtinis Choras, dirigentė B.

Prašmutaitė, vyks koncertuoti į Lietuvą Druskininkuose, Pramogų aikštėje birželio 23 d., Švenčionyse, Kultūros centre, birželio 27 d., Vilniuje, Tremtinių Namuose ir Vilniaus Rotušėje, liepos 2 d. ir dalyvaus Dainų Šventėje liepos 6 d.

Nuotraukoje Melb. Dainos Sambūrio choristai vykstantys į Lietuvą repetuoja su dirigente B. Prašmutaitė. Nuotraukoje yra ir du choristai atėję į repeticiją (viduryje B. Staugaitienė, G. Statkus) padėti vykstantiems išmokti Dainų Šventės dainas nors ir patys nevyks į Lietuvą.

Zita Prašmutaitė

Stovi iš k.: M. Igaunienė, V. Rutkauskienė, J. Žalkauskienė, B. Staugaitienė, G. Statkus, D. Didžienė, J. Šneideris, R. Statkuvienė, sėdi iš k.: Z. Prašmutaitė, J. Jankevičienė, dir. B. Prašmutaitė, R. Šližys

Panerių žudynių liudininkai pasakoja

Rūta GAJAUSKAITĖ

Žydų likvidacijos klausimu Lietuvoje ypač daug rašyta komunistinėje lietuvių spaudoje okupuotame krašte. Vieną tokį Š.Kačerginskio straipsnį, tilpusį "Tiesos" 1944 m. rugsėjo mėn. 19, 20, 21 ir 22 dienomis čia, kaip daugeliu atvejų charakteringą, čia perspausdinama ištisai. Pažymėtina, kad nors 22 dienos nr. ir yra pažymėta, jog spausdinimas straipsnis bus tęsiamas, jo tąsa daugiau nebespasirodė.

1943 m. spalio mėnesį Vilniaus gestapo sekretorius Paulhaberis ir ypatingojo būrio viršininkas Fidleris atvežė į Panerius 27 jaunus vyrus.

- Kol kas jūsų nešaudysime, - pasakė gestapininkai suimtiesiems, - jūs čia dirbsite.

1944 m. sausio mėnesį į tą pačią vietą atvartyta 50 karių belaisvių.

Inžinierius Jurij Maskovskij iš Maskvos, kuris buvo šių belaisvių skaičiujė, pasakoja apie savo pirmuosius pergyvenimus:

- Mes įėjome į Mirties Karalystę ir sustojome prie ratu sudėtų didelių akmenų, apie 70 centimetrų aukščio. Užlipę ant akmenų pamatėme šešių metrų gilumo ir 20 metrų skersmens duobę. Viršus buvo dengtas lentomis, rąstais, toliau ir įvairiomis atmatomis. Tik viena trečdalis duobės buvo neuždengtas.

"Panerių Karalius" - Martynas Vaisas - įsakė mums nusileisti kopėčiomis į duobę, kur buvo daugiau žmonių. Ten mums uždėjo ant kojų grandines taip, kad galėtume tik žingsniu eiti.

Tuomet specialiomis, dailiai padarytomis kopėčiomis į duobę nusileido šturmfireris, patikrino, ar esame gerai sukaustyti ir pasakė tokią kalbą:

"- Jūs dirbsite specialų valstybinį darbą ir todėl turite būti sukaustyti. Nė nemanykite bėgti iš čia, nes iš Panerių niekas dar niekada nėra pabėgęs. Grandinės bus tikrinamos, jei bus rasta netvarkoj - sušaudysim. Visi įsakymai turi būti neatidėliojant pildomi. Jums vaikščiojant, grandinės turi skambėti."

Ką jiems teks dirbti atvykusieji dar nežinojo, bet netrukus keturi vokiečių karininkai nuvedė juos į darbą.

- Mums davė kastuvus ir kitus kasimo įrankius, geležines dalbas, - pasakoja Kostia Potaninas, - ir nuvedė prie duobės. Jau iš tolo pamatėme žmones, kaip ir mes, su kastuvais rankose ir kasančiais nuo viršaus smėlį.

Prie duobės krašto stovėjo šturmfireris su savo padėjėjais, jų tarpe ir Fidleris ir rėkė: "Greičiau, greičiau."

Kiekvienam iš mūsų buvo paskirta vieta prie duobės ir įsakta nukasti smėlį.

"- Aš vis dar nesupratau, kam duobė kasama. Bandau įsmeigti kastuvą į smėlį, bet kastuvas nelenda. Pasiziūriu ir mane nukrato šiurpas - lavonas. - Darbininkai ima juoktis:

"- Čia visur lavonai".

Tada man paaiškino, kad kiekvieną smėlyne rastą lavoną reikia nuvalyti, kad jis būtų aiškiai matomas. O tu tarpu šturmfireris šūkauja koliojasi visomis kalbomis: vokiškai, rusiškai, lietuviškai ir

lenkiškai.

Mūsų profesijos

Kai pradėjome dirbti, darbų vedėjas mums pasakė, kad sušaudytuosius turime vadinti ne lavonais, bet "figūromis". Jis paskirstė pagal darbą mus į tokias grupes:

1. **Atkasėjai** (tai buvo Ozuras, Ovsiečikas, Šeiniukas, vyresn. Dogimas, Brazas ir kt.) - turėjo nukasti smėlį nuo duobės.

2. **Ištraukėjai** (jaunesn. Dogimas, Žaidelis, Goldenbergas) - jie įsmeigdavo į lavonus kablius, juos ištraukdavo ir sudėdavo vienon vieton.

3. **Dantų gydytojas** (Višeiskas) - jo pareiga buvo tikrinti lavonų dantis, kiekvieną rastą auksinį dantį ištraukti ir atiduoti vokiečiams.

4. **Nešikai** (Šeindelis, Kliotas, Ringas ir kt.) - dėdavo lavonus ant neštuvų ir negabendavo į lauzą.

5. **Laužo priežiūrėtojai** (Markinas, Kuperščochas) - turėjo nuimti lavonus nuo neštuvų ir sudėti pagal vadovo įsakymą.

6. **Degintojai** (Fenermeister, Colis, Ruvinas ir kiti) - kai laužas su lavonais (jų skaičius būdavo lygiai trys su puse tūkstančių) jau būdavo paruoštas, apipildavo jį aliejum, benzinu, padėdavo degamąsias bombas, padėdavo ir priežiūrėdavo, kad viskas pilnutinai sudegtų.

7. **Auksakasiai** (Portnojus, Magūnas, Novogrodskis, Kozlovskis) - laužui baigus degti, jie turėjo surinkti visas nedegamas liekanas - pelenus, juos paleidę per sietus sumaišydavo su smėliu, kad neliktų žymių, o sietė pasilikusį auksą atiduodavo šturmfirerui.

8. **Laužo statytojai** (Fotatinas, Rudenakis, Bialickas) - jų pareiga buvo laužą taip paruošti, kad būtų kuo patogiau užpilti, prireikus pridėti malkų, pripilti benzino, aliejaus ar pan.

Vyriausi Panerių budeliai

Kodėl lavonai buvo deginami? 1944 metų vasarą 2 d. apie vidurnaktį 80 sukaustytyjų, gyvenusių minėtoje duobėje, išgirdo šūvį. Suskambėjo šturmfirerio įsakymas išlipti iš duobės.

Nusigėręs vadas sako: "Turiu žinią, kad kai kas iš jūsų tarpo, ypač arijai, nori pabėgti. Tegul jie apie tai negalvoja. Keliai čia užminuoti, visur stovi sargybiniai, be to, mano revolveris - jis ištraukė jį ir iššovė - taipogi veikiami... Žinokite, kad Panerių žudynėse dalyvavo tik lietuviai - mes, vokiečiai tai nedarėme. Kad išsklaidytume bet kokius abejojimus, mes turime visa tai sunaikinti. Todėl mes sudeginame "figūras", kad jų nė pėdsako neliktų. Ir jei čia atvyktų komisija, tegul ji įsitikina, kad čia nieko neįvyko."

"Tiesa" 1944-09-20

Šturmfireris keistai nusijuokė ir liepė duobės gyventojams eiti gulti.

Tačiau hitlerininkams nepasisekė nusišlėpti savo pėdsakų. Dabar žinomi net Panerių žudynių organizatoriai ir vykdytojai.

Kas jie per vieni, tie modernieji žmogėdros, vaikų ir moterų žudikai?

Štai keli broūžai, iš kurių

GIMINĖLĖS

Trisdešimt metelių bidingus mazgojau, aplankiau Tėvynę brangią, o dabar - rauduju. Su gėlėmis pasitiko, bukiečiai didžiausi, man bijūnai ir lelijos, gvazdikai balčiausi. Atsivežiau dovanėlių maišus ir kuprines, giminėlių atsirado netoli šimtinės.

Iš Balbieriškio ir Simno vieni atvažiuo, o kiti pėsčiom atėjo net iš Liudvinavo. Aš džiaugiausiu, kad galėjom mes pasimatyti - visi poniškai atrodo, ir labai mokyti. Pasodino mane seną į garbingą vietą - tarp vainikų ir gėlelių, lyg apleidžiant svieta

Pasėdėjęs gale stalo noriu atsistoti - girdžiu, giminės pradėjo tarp savęs kovoti.

"Esi senas katalikas, tavo uošvis bolševikas. Julė už tavęs tekėjo, kas iš to - dukte siuvėjo Jums Amerikoj nereikia rugių sėt ar pjauti, doleriukų prisiskynę, galite keliauti!"

Mano mieli giminėlis vis garsiau šnekėjo, trečias butelis ant stalo greitai ištuštėjo.

"Nėra tikslo mums čia dirbti, vargti ir regresuoti mes visi vieningai einam, kai reik, demonstruoti Jūs Amerikoj tik mokat dolerius taupyti, ir dėl didelio gobšumo likot nemokyti."

paaiškės, kas yra faktiškieji Panerių žudynių organizatoriai.

1. **Martynas Vaisas.** Darmštate jis turi žmoną ir tris vaikus. Jis kasdien jiems siųsdavo iš aukų išplėto aukso siuntinėlius. Jis vidutinio ūgio, daugiau kaip 30 metų amžiaus, ant snapo pavidalo nešioja akinius. Iš tikrųjų jis buvo kapinių direktorius. Jis smulkiai žino, kur kokia nužudytųjų grupė guli, koks jų skaičius ir kada jie buvo nužudyti.

Pagal specialybę jis skardininkas, tačiau jis visada tvirtino turįs menininko tapytojo sielą. Jis kalbėjo apie meną, žinojo, kad tai yra sargybinis piešinys, tempera, nusimanė skulptūroje.

Jis buvo "taurus" kiekvienu savo gyvenimo momentu. Retai netekdavo lygsvaros. Jam širdį suskaudo, žiūrint kaip nuostabiai graži Černė, žinomo Vilniaus profesoriaus dukte, pailso eidama į Panerius. Jis išvedė ją iš būrio ir, glostydamas juodus jos garbinius, paklausė:

"- Pailsai, vaikelė?"

Bet atsakyti ji nespėjo - Vaiso šūvis pataikė jai tiesiai į galvą.

Sugraudino mane seną, nenoriu sėdėti: Bent su manim jie galėtų lietuviškai šenkėti! "Ekologija, ekipažas, disponuoti, balotiruoti" man atrodė, šitie žodžiai yra "importuoti". Kai kalbėjosi tarp savęs, turėjau tylėti - negirdėju tokių žodžių pas mamą ir tėtį.

Sako, "turime mes knygu ir gerų plakatų, Tik atsiuskite mums maišus odinių čebatų. Žagres, grėblius ir akėčias sau pasilaikykit, traktorius ir mašinėles mums tik pristatykit." Taip gražiai visi dainavo, tartum susitarę, man atrodė, čia jau yra pažangą padarę.

Lagaminų ir kuprinių, dovanų prikrautų, neužteko jų nei pusei giminių tikriausių. Porą tūkstančių turėjau aš "dėl atsargos", kai iš dolerinės išėjom, liko tik "ant kavos". Plono šilko naktinukai ilgi, iki žemės, nepatiko anei vienai - stilius jau pasenęs.

Rūtos, mėtos ir lelijos kambary kvėpėjo, aš jaučiaus, kaip šermenyse didelio veikėjo. Susidėjau lagaminan abidvi kuprines. Dvi savaitės man kainavo penkias tūkstantines.

Dalius-Sauliukas

Vienas iš pasmerktųjų išsoko iš traukinio, einančio į Panerius.

"- Ką tu padarei? - bara jį Vaisas, - juk tu galėjai koją nusilaužti. Toks jaunas vyras... Juk tau dar gyventi reikia..."

Praėjus vienioms minutėms Vaisas jį nušovė.

2. **Nureris** - pagal profesiją kirpėjas. Šis negali žiūrėti tiesiai į akis. Jis turėjo turtingą fantaziją kankinimo būdams išrasti.

Štai jis įsako savo darbininkams lįsti po stalu ir rėkti "Deutschland, Deutschland über alles"... po to jis išveda juos laukan ir įsako gultis į sniegą ir gulėti, kol jis bus galvėje.

Jam labai smagu žiūrėti, kaip moterys nuogai nurengiamos ir šaudomos.

Žinomą radijo dainininkę Zublevickaitę jis įsakė lupti nuogą, nuvesti į Lukiškių kalėjimą, o vėliau sušaudyti Paneriuose.

Kitelis - gražus tamsiaplaukis vyras. Pagal profesiją - filmų aktorius. Atvykęs į Vilnių, jis jau turėjo turtingą praeitį, buvo likvidavęs Rygos, Liepojos ir kitus žydų getus. Tą pati darbą jis dirbo Vilniuje ir Kaune.

Miniatiūros

Joana Danutė Žilaitytė

PAGALVOJAU
Pagalvojau, kad nieko nėra liūdnesnio už pilką rudens dieną.

Ir - kai žydint alyvioms prisimeni jaunystės pavasarius.
Ir - kai palaidojusi motiną

pasilieki viena namuose, kur kiekvienas daiktelis kupinas motinos švelnumo.

Taip galvojau rugsėjo vidurdienį, kai iš upės plaukė melsva migla, o tolumoj skambėjo varpas.